

MYRS 24.01.2024 § 20

8/04.03.01/2024

Asian esittely

Vastuuviranomainen: Pohjois-Pohjanmaan liitto

Tavoiteohjelma: Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027

Toimintalinja ja hallinnonala: TL 1 ja OKM

Erityistavoite: 1.1

Hakemusnumero: 403415

Hakija: Oulun yliopisto

Toteutusaika: 1.1.2024 – 31.12.2025

Toteuttamisalue: Oulu

Hankekuvaus (tarve, tavoitteet, toimenpiteet):

Hanke tukee Pohjois-Pohjanmaan kilpailukykyä terveys- ja biotieteiden aloilla ja luo edellytyksiä TKI-toiminnalle ja siten ylläpitää alueen sekä kansallista ja kansainvälistä houkuttelevuutta että pitovoimaa. Hanke edistää alueella tehtävää tutkimusta ja tuotekehitystä tarjoamalla uusimpia tutkimusalustoja ja asiantuntemusta elävien solujen analytiikkaan. Palveluja ja osaamista tarjotaan yrityksille, tutkijoille ja terveydenhuollon asiantuntijoille. Hanke mahdollistaa poikkitieteelliset avaukset ja lisää sektoreiden välistä yhteistyötä. Lisäksi odotetaan syntyvän uusia innovaatioita, liiketoimintaa ja työpaikkoja alueen nykyisten toimijoiden kasvun vahvistamiseksi.

Tämän investointihankkeen toimenpiteisiin kuuluvat elävien solujen analytiikkaan soveltuvien laitteiden hankinta Oulun yliopiston (OY) translationaalisen solubiologian ydinpalveluyksikköön (TCB core) sekä laitteiden asennus, testaus, ylläpito ja päivitys. Elävien solujen analysointiin tarkoitetuilla laitteilla saadaan monipuolista tietoa ihmis- ja eläinsolujen, bakteerien ja pienpartikkelien ominaisuuksista, esimerkiksi sairauksien tutkimiseen, ympäristötekijöiden vaikutusten arviointiin sekä diagnostiikkaan. Laitehankintoihin lukeutuu elävien solujen korkean suorituskyvyn analyysilaitteistojen (mm. virtaussytometrit ja Incucyte) uudistaminen. Yksikön tietotaito ja laitteistot ovat saatavilla alueen elintarvike- ja lääketieteellisyydelle sekä biolääketieteen ja diagnostiikka-alan yrityksille. Hankkeen investoinnit on keskitetty Oulun yliopiston lääketieteelliseen tiedekuntaan, josta löytyy osaava henkilökunta, tilat sekä käyttöönotettu palveluprosessi ulkoisille ja sisäisille käyttäjille. Hankittava laitteisto soveltuu yritysten TKI-toimintaan, soveltavaan tutkimukseen sekä perustutkimukseen.

Huippumoderni instrumentointi mahdollistaa monitieteiset lähestymistavat yritysten tuotekehityksessä sekä yliopiston tutkimuksessa, mikä voi johtaa uusiin avauksiin ja liiketoimintamahdollisuuksiin. Tämä on erityisen tärkeää analysoitaessa mikrobeja, hiukkasia ja solun ulkoisia kappaleita, joita voidaan tutkia eri näytemateriaaleista ja eri alkuperästä. Uusi laitteisto tuo täysin uuden käyttäjäryhmän mm. virtaussytometriamäärytyksiin, joka helpottaa ympäristönäytteiden, kuten veden tai maaperän analysointia. Lisäksi laitteistot tuovat lisäarvoa mikrobiomin tai elintarvikkeiden tutkimukseen. Julkisen toimijan avoimesti käytettävissä oleva ydinpalveluyksikkö on ehdoton edellytys tässä esitettyjen teknologioiden saatavuudelle, sillä esitetyt infrainvestoinnit ovat hintaluokaltaan yksittäisten toimijoiden tavoittamattomissa. Tarvittavan infran puuttuminen Pohjois-Suomesta heikentää mahdollisuuksia elinkeinojen monipuolistamiseen ja alojen väliseen yhteistoimintaan.

Tässä hankkeessa esitetty tutkimusinfrastruktuuri houkuttelee kansallisia ja kansainvälisiä toimijoita ja lisää Pohjois-Pohjanmaan alueen kilpailukykyä. Sillä on merkittävä vaikutus Pohjois-Pohjanmaan alueen elinkeinoelämän kehittämiseksi, alueella toimiville terveysteknologiayrityksille ja väestöterveyden parantamiselle. Kasvavan käytön tavoitteena on edistää uuden liiketoiminnan syntymistä terveystieteiden, elintarviketeollisuuden ja ympäristötekniikan aloilla. Vastaavaa teknologiaa yritysten sekä terveydenhuolto- ja koulutussektorin käyttöön ei ole saatavilla koko Pohjois-Pohjanmaan alueella. Hankinnoilla tuetaan alueellista kehitystä, innovaatioita ja yritystoimintaa, jotka nousevat myös erityisesti alueellisista näkökulmista, kuten pohjoissuomalaisesta perimästä ja väestöpohjasta sekä arktisista ja ympäristönäkökulmista.

Esitetty infrastruktuuri tukee elinkeinoelämää, tutkimusta ja koulutusta ja on tärkeä terveyttä edistävien ja ympäristön huomioonottavien ratkaisujen kehittämisessä uusien innovaatioiden ja startup-yritysten tukemisen muodossa. Infrastruktuuri tukee Suomen ja Euroopan Unionin kestävä kehityksen tavoitteita sekä edesauttaa vihreää siirtymää ja digitalisaatiota. Energiatehokkaampia laitteita voidaan käyttää vastaamaan tieteenalojen välisiin tutkimuskysymyksiin uusien innovaatioiden ja yritystoiminnan edesauttamiseksi, paremman terveyden saavuttamiseksi, ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja ympäristösuojelun edistämiseksi.

Kokonaiskustannusarvio (€):

Investoinnit: 1 792 200

Välilliset kustannukset: 26 883

Kustannukset yhteensä: 1 819 083

Kokonaisrahoitussuunnitelma (€):

Haettu EAKR- ja valtion rahoitus: 1 273 358

Kuntien rahoitus:

Muu julkinen rahoitus: 545 725

Yksityinen rahoitus:

Rahoitus yhteensä: 1 819 083

Hankearviointi, pisteet: 34/52 p.

Maakuntaohjelman toimintalinja: KT 4 C.

Valmistelija: Heikki Laukkanen, 050-9180035

Esitys

Pohjois-Pohjanmaan liitto esittää:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö puoltaa hanketta rahoitettavaksi Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta.

MYR:lle esitetään, että se antaa hankkeesta myönteisen lausunnon.

Päätösesityksen perustelut:

Hanke tukee Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027 -ohjelmaa toimintalinjan ”Innovatiivinen Suomi” ja erityistavoitteen 1.1 ”Tutkimus- ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen” osalta. Hankkeella mm. edistetään vihreää siirtymää tukevaa TKI-toimintaa. Hankkeella edistetään myös Pohjois-Pohjanmaan älykkään erikoistumisen strategian toteuttamista luomalla alueille innovaatioekosysteemejä, joilla tuetaan elinkeinoelämän uudistumista. Hanke on Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022 - 2025 mukainen erityisesti kehittämisteeman 4 (Kansainvälisesti houkutteleva ja menestyvä Pohjois-Pohjanmaa) ja painopisteen C. (Verkostoitunut innovaatiotoiminta ja vahvat ekosysteemit ja TKI-toiminta) osalta.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.